

Zadanie i cele, którymi kieruje się Kościół mają naturę przede wszystkim religijno-teologiczną. Kościół nie jest rzeczywistością polityczną. Dlatego nie kieruje się celami politycznymi i nie zajmuje stanowiska w sporach politycznych. Głosi on prawdę Chrystusa, tajemnicę Jego odkupienia i mówi o ich oddziaływaniu na człowieka. Ale z tego też powodu misja Kościoła ma (również) charakter polityczny. Prawda Chrystusa jest również prawdą dla człowieka i o człowieku – o godności, o prawie do wolności i stanowienia. A te zagadnienia mają bez wątpienia charakter polityczny. Stąd też wypływa nieustająca aktualność zagadnień omawianych w ramach teologii politycznej.

Ważne jest by Kościół podejmując tematy z pogranicza religii i polityki, czynił to świadom swych zadań, ale także ograniczeń, jakie wynikają z jego natury. Kościół musi podjąć próbę systematyzacji dwóch podstawowych podmiotów: sfery zbawienia i sfery historycznego, doczesnego świata człowieka. Musi on uznać także autonomiczność sfery polityki przy jednoczesnym sceptycyzmie, co do wystarczalności celów, którymi ta sfera się rządzi. Jest to zadanie przeszłości.

Bibliografia

1. Arendt Hanna. Co to jest autorytet?, [w:] tejsze, Między czasem minionym a przyszłym. Osiem ćwiczeń z myśli politycznej. – Warszawa, 1994.
2. Böckenförde Ernst-Wolfgang. Teoria polityki a teologia polityczna. Uwagi na temat ich wzajemnego stosunku// [w:] Teologia Polityczna, nr 3/2005–2006.
3. Mazurkiewicz Piotr. Teologia polityczna czy teologia polityki? Civitas. – № 8.
4. Meier Heinrich. Czym jest teologia polityczna? Wstępne uwagi na temat kontrowersyjnego pojęcia// Teologia Polityczna – nr 1/2003–2004.
5. Ratzinger Joseph kard. Prawdziwość chrześcijaństwa// Christianitas. – № 3-4/2000.
6. Schmitt Carl. Teologia polityczna. Cztery rozdziały poświęcone nauce o suwerenności// Teologia polityczna i inne pisma. – Kraków-Warszawa, 2000.
7. Ullmann Walter. Średniowieczne korzenie renesansowego humanizmu. – Łódź, 1985.
8. Voegelin Eric. Gnoza – istota nowożytności// Nowa nauka polityki. – Warszawa, 1992.

Summary

o. Adam Dobrzyński OP

Political theology as employed reflection over the sociopolitical life

The paper analyses a potential relationship between religion and politics in the context of the *christian* religion. The basic question is: how is it at all possible to combine different approaches towards fundamental issues into one? And what is it actually all about?

The aim of the paper is to show the complexity as well as significance of research into the relations between politics and religion. The paper is devoted to the importance of the religious factor in political science research. Because in the Church's social teaching, politics appears as prudent actions for the common good. Detailed discussion will embrace works by Carla Schmitta, Johanna Baptista Metza, [Ernsta-Wolfganga Böckenförde](#).

УДК 947.784.4(391)

© Нестор Мизак
м. Чернівці

ДІЯЛЬНІСТЬ ПАПИ РИМСЬКОГО ІВАНА ПАВЛА II ЯК ШЛЯХ ДО ПРИМИРЕННЯ І ДІАЛОГУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

У статті висвітлюється візит Папи римського Івана Павла II 23-27 червня 2001 року в Україну, зміст його проповідей перед різними верствами населення України, бачення Святішим Отцем майбутнього українського народу у колі вільних народів світу.

Ключові слова: екуменізм, Церква, держава, християнські цінності, людина, політика, логіка Євангелія, беатифікація, заповіти Папи.

Актуальність проблематики візиту Папи римського Івана Павла II в Україну полягає у поширенні та зміцненні взаємин між церквою і державою, активізації участі християн у політичному житті суспільства, вивченні досвіду Римо-католицької церкви у цьому процесі.

Метою статті є висвітлення процесу візиту Папи римського Івана Павла II в Україну, екуменічного діалогу церков, оцінок його українським суспільством та народами світу.

У десяту річницю незалежності український народ вітав на своїй землі “паломника миру і любові”, голову мільярдної католицької спільноти світу, Верховного апостола Петра, Святішого Отця Папу Івана Павла II. Приїзд Папи Івана Павла II в Україну відкрив новітню сторінку історії українського народу, Української греко-католицької та Римо-католицької церков.

Ця подія стала предметом зацікавлення політиків і релігієзнавців, укладачів курсу «Політологія релігії», які переосмислюють візит Папи Івана Павла II з різних точок зору – духовних, ідейних, політичних та економічних, адже візит збудив до активного релігійного й політичного життя широкі верстви населення України та направив їх у русло екуменічного діалогу.

Приїзд Папи римського в Україну не був випадковим, а готувався усім ходом історичного розвитку українського народу і відбувся у світлі попередніх величавих ювілеїв, які стрімко наблизили візит Понтифіка. Це були Марійські свята 1984 р., які Україна святкувала у «катакомбах» УГКЦ, а українці діаспори своїми відзначеннями заявили світові, що вони з тієї країни, де плекається культ Божої Матері, а також ювілеї 1000-ліття хрещення України, 400-ліття Берестейської унії, 2000-ліття народження Христа.

Папа Іван Павло II був третім римським архієреєм, що вступив на українську землю, який це зробив добровільно. Слід згадати, що у першому тисячолітті до кримських каменоломень Римською імперією були вислані переслідувані папи Климент I і Мартин I [4, с. 268]. Зустрічаючи Папу, тодішній Президент України Леонід Кучма сказав: “Візит Папи Івана Павла II потрібен Україні та українському народові. Україна потребує візиту Папи Івана II, щоб послухати його проповідей” [15, с. 241].

Іван Павло II прибув в Україну як голова держави Ватикан, голова Вселенської церкви, як перший Папа-слов'янин. Народився Іван Павло 1920 р. у м. Вадовиці в Польщі. Навчався у Краківській семінарії, потім у Римі. 1946 р. отримав священниче рукоположення. З 1954 р. професор, далі єпископ. У 1962–1965 рр. учасник II Ватиканського собору, з 1964 р. архієпископ Краківський, а через три роки кардинал. 16 жовтня 1978 р. став 264 Папою римським. За чверть століття відвідав понад 130 країн світу, де своїм моральним авторитетом обнадіював народи Європи, поневолені Радянським Союзом, серед яких найбільшою жертвою була Україна та Українська греко-католицька церква. Іван Павло II сприяв розгортанню політичних подій у Польщі на чолі з “Солідарністю”, які отримали своє продовження під час перебудовного періоду у СРСР та призвели до його розвалу. Він натхненно змінював парадигми світових взаємин періоду “холодної війни”, шукав зближення з релігіями, яким католицизм у часи Середньовіччя оголошував війну, та просив пробачення за вчинені церквою помилки. Його активність не всім подобалася. Як наслідок, 13 травня 1981 р. його важко поранив терорист Агджа. Папа йому пробачив і як філософ сказав: “... хтось провадив ту кулю” [6, с. 157].

Іван Павло II постійно наголошував «про активну присутність християн у суспільному світі». Значення терміну «відокремлення» Церкви від держави далеко від того, якого йому надали тоталітарні режими. Навпаки, Церква і держава, учив Папа, повинні плекати здорову співпрацю, зважаючи на обставини часу і місце. У ХХ ст. тоталітаризм вчинив багато зла, щоб «світ перестав вірити і відмовився від Христа». У роздумах про «Стосунки між Церквою і державою» Папа писав: «На кінець століття, а разом і тисячоліття ці руйнівні сили ослабли, але залишили за собою велике спустошення. Це спустошення свідомості призвело до нищівних наслідків у царині моралі: і особистої, і сімейної, а також у царині суспільної етики. Тут для Церкви відкривається велике поле праці. І євангельські жнива у сучасному світі воістину великі. Треба лиш попросити Господа – і попросити наполегливо – послати робітників на ці жнива, які очікують свого часу» [6, с. 124].

Сповідуючи місійні завдання Церкви у конкретному суспільстві на території конкретної держави, Святіший Отець, не зважаючи на глибоку старість, поспішив на Україну. Прибувши 23 червня 2001 р. у Бориспільський аеропорт, Папа виступив з промовою, в якій проголосив християнські істини. Говорив, щоб спогад про минуле України не гальмував її поступу уперед на шляху до вдосконалення. Покладаючись на любов, з Божою допомогою можна перетворити світ. Згадав про “бич ХХ століття” – війни, голодомори, стихійні лиха, трагедії, завдані тоталітарним комуністичним режимом. При цьому зауважив, що “розпад СРСР був не виключно людський хід подій” і “важливо не розчарувати сподівань, які пульсують у серцях стількох людей, а понад усе молоді” [3, с. 243].

Понтифік закликав сприяти розквіту “нового справжнього гуманізму”, який виявив у своїй поезії Тарас Шевченко: “... врага не буде супостата, а буде син і буде мати, і будуть люди на землі!”. Виступ Папи в аеропорту справив велике позитивне враження на присутніх. Народна артистка України Ніна Матвієнко у своєму інтерв'ю газеті “День” заявила: “Думаю, що ця людина хоче об'єднати нас у любові. Усі його дії спрямовані на те, щоб ми жили у мирі. Коли він стояв на колінах, цілував українську землю і просив пробачення в аеропорту Бориспіль після прильоту в Київ – це не гра, не театр” [8].

У відповідь на привітання Папи Президент Л. Кучма висловив думку, що перебування Святішого Отця “на українській землі стане ще однією цеглиною у побудові об’єднаної Європи”. Президент наголосив, що незалежна Україна довго йшла до зустрічі з Папою: “Знадобилося чимало часу для того, щоб консолідація суспільства, зміцнення його громадянських, демократичних засад привели нас до сьогоднішньої події” [12, с. 244]. Україна є тією землею, на якій рясно лилася кров за Христову віру. Особливо ця земля була скривавлена у трагічному ХХ столітті. Маючи історичний досвід з недавнього минулого, ми спільними зусиллями повинні поглибити відповідальність за долю планети. Леонід Кучма висловив надію, що Папа буде задоволений від гостинності та щедрості українського народу, і побажав плідного візиту.

Позитивно на візит Папи відгукнувся Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет. У слові на зустрічі з Папою він сказав наступне: «Вперше в історії мирна нога Глави Римо-Католицької Церкви стає на українську землю, де в минулому точилася боротьба між православними і католиками. Світ шанує Вас як Папу миротворця, який намагається лікувати рани як на тілі церковнім, так і всього людства, намагається примирити те, що з погляду людського розуму є непримиренним» [11, с. 255].

Патріарх говорив, що візиту Папи в Україну найбільше боїться Московський патріархат з причини прозелітизму. «Ми віримо, – продовжив Святіший, – що Ваше перебування в Україні не має нічого спільного з прозелітизмом, а навпаки сприятиме примиренню між православними і католиками та утвердженню Християнської любові. (...). Могутній потенціал Римо-Католицької Церкви разом з духовністю Православної Церкви і соціальним служінням протестантських церков могли би відновити християнський дух у християнстві, щоб воно, як сіль, не втратило своєї якості і історія не викинула його на потопання» [11, с. 255].

Патріарх Філарет побажав Папі успіхів у візиті в Україну. Тими ж днями Блаженніший в інтерв’ю «Фактам» телевізійної програми ICTV відверто заявив, що в негативному сприйнятті Української Православної Церкви Московського Патріархату більше чистої політики, ніж віри: «Найголовнішою проблемою є відчуження моралі в європейській цивілізації, тому що мораль і духовність упали дуже низько. Отже, наше завдання полягає в тому, щоб не ворогували християни між собою, а об’єднувалися і тим самим сприяли цьому відродженню».

Того ж дня увечері Папа римський і український Президент зустрілися у Маріїнському палаці з політиками, діячами культури, науки та підприємництва. Під час розмови Л. Кучма поєднав візит Папи з об’єктивними політичними, економічними і соціальними проблемами України перехідного періоду. “Наш обов’язок і завдання, – говорив Президент, – повернути людям віру в добро, справедливість, честь і порядність. Духовно-релігійна самоідентифікація завжди була для українців однією з чільних ознак і складових державотворення” [9, с. 247].

Україна є мирною державою і продовжує сповідувати віковічні цінності. У державі діють понад 100 різних релігійних конфесій і вона з кожною веде діалог через структури релігійних організацій і Всеукраїнської ради церков. Україна стала батьківщиною багатьох християнських “подвижників благочестя” і може пишатися їх багатою духовною спадщиною. Ці якості, без сумніву, допоможуть українському народові жити в мирі і побудувати “цивілізацію любові” [9, с. 247].

У слові-відповіді у Маріїнському палаці Іван Павло II зупинився на філософській категорії Любові й нагадав слова філософа Григорія Сковороди: “Усе минає, тільки любов зостається. Усе минає, але не Бог і не любов”. На жаль, людина європейського континенту, маючи вільний вибір, не завжди хотіла бути вірною євангельським цінностям. Як наслідок, зазнала надзвичайно великого горя і спустошень. Лише наприкінці ХХ століття Україна стала незалежною мирним і безкровним способом. Папа закликав до сповідання євангельських цінностей. Як пастир Католицької Церкви Папа високо оцінив Конституцію України і той факт, що в її преамбулі пригадується “відповідальність перед Богом” і по-сковородинівськи запрошував шукати шляхів до людини, щоб вивести її з “глухих кутів непримиренності та ненависті” [14, с. 249]. Понтифік пригадав вислів князя Володимира Мономаха: “Не дайте сильним губити людину”.

У ХХ столітті тоталітарні режими зліквідували сув’язь поколінь і три головні принципи співіснування людської цивілізації, - як признання божественної влади, пошану до гідності людини і обов’язок користуватися владою в ім’я кожного члена суспільства. “Заперечення Бога, – говорив Папа, - не вчинило людину більш вільною. Навпаки, виставило її на різні форми невільництва (...) до рівня жорстокої і пригноблюючої сили”. У цьому контексті Папа звертався до політичних діячів “чинити опір спокусі використати владу в особистих чи групових інтересах” [14, с. 249].

Діячів культури Папа закликав використовувати творчий потенціал спадщини минулого з “надбанням сучасності”, а науковців – технічні можливості наукового процесу поєднувати з “незмінними етичними цінностями” [14, с. 249]. Промисловців і підприємців просив дивитися на

людину не як на прибуток, а як на мету працювати з нею легально та справедливо. Людство вступило у третє тисячоліття, яке позначене швидкими і радикальними змінами у напрямку глобалізації. І кожна людина повинна робити свій внесок для загального добра. У цій святій справі поруч з людиною завжди буде католицька церква і Святіший Отець, що молитиметься за повноту благодатей для кожного з них.

Наступного дня Іван Павло II брав участь у візантійській та латинській літургіях і двічі виступив з проповідями, в яких проголосив відому євангельську істину: “Щоб усі були одно!”. У виступі говорилося про потребу “будувати рідну хату”, цю ідею любив пригадувати митрополит Андрей Шептицький. Папа висловив побажання, щоб Україна “продовжувала жити ідеалами особистої суспільної і церковної моралі”. Від самих початків заснування християнства скільки свідчень святості відомо на цій землі, – наголошував понтифік, – Дніпро став “Йорданом України”, світлом української держави. Святий Володимир прийняв хрещення від місіонерів з Константинополя, який перебував у єдності з Апостольським престолом. Скільки народу постраждало за віру Христову і своїм кровопролиттям вони стали насінням нових християн.

Папа звернувся до Покровительки українського народу Божої Матері, щоб і далі вказувала шлях українським християнам. Щоб українці ніколи не втрачали своєї ідентичності, яку вони отримали при хрещенні Київської держави. Основною думкою Івана Павла II про духовний аспект сучасного життя був його вислів: “Свобода без істини - шлях до егоїзму”. В умовах трансформації та циклічних криз усі варіанти життя людства матеріалізуються. Матеріалізм має багато вимірів. Нині десакаралізація, орієнтованість на масове споживання, неокосмополітизм веде до нищення людського в людині. Основним кредо Папи у таких умовах є навчитися любити. Має настати істина не так розуму, як духу. Релігія і традиція мають повернути собі панівне становище у світі. Понтифік переконував, що оптимізм християнства перемаже. У документі католицької церкви “Сіяння істини” стверджується, що “істина плекає і формує свободу людини. Люди, які відчують вічність, є морально добрими. Папа закликав людство вчитися відчувати вічність та істину і тоді “правда визволить кожного з вас”.

Перебуваючи у Києві, Святіший Отець Папа Іван Павло II, крім офіційної програми, у третій день візиту відвідав Бабин Яр, де протягом восьми хвилин молився перед пам’ятником жертвам нацизму, страченим українцям, євреям і представникам інших націй. Приблизно за 1 км від Собору Святої Софії Папа повернув до новозбудованого храму Отців-Василіян на Львівській площі. Там його зустріли священники чину Василя Великого та кілька братів. Папа тут також клякнув і кілька хвилин молився, поблагословив храм і роздав присутнім вервиці. Ці надзвичайно короткі хвилини відвідування стали історичними для греко-католиків Києва.

Наступного дня понтифік відбув до центра Галичини – Львова, осередку українського католицизму, каталізатора національно-визвольних змагань. Варто згадати, що Іван Павло II спричинився до активізації українських греко-католиків та остаточної легалізації УГКЦ за радянських часів.

Папа нагадав молоді про Десять Божих Заповідей, що Бог є один і не повинен бути замінений “фальшивими божками”. “Божа краса, - продовжував Папа, - врятує світ (...). Природа є однією великою книжкою, у якій ми завжди з новим подивом можемо розшукувати слова божественної краси!” [2, с. 288].

Цінні думки висловив Папа про історію як “діалог з Богом” і дорогу взаємопізнання та майбутнє України, яка залежатиме від молоді. У сьогоднішньому світі, який захитався в моральних основах та хаосу, компасом мають стати Десять Божих Заповідей. Хто його практикуватиме, змушений буде іти проти течії. Хай ніхто не переходить від неволі комуністичного режиму до неволі споживацтва. Папа закликав вірити своїй Батьківщині, з довір’ям залишатись у ній, не довіряйтесь облудному мареву “легкого щастя за кордоном”. І далі: “Тут потрібно талантів, якими ви багаті, потрібно для майбутнього вашої землі, що має таке славне минуле” [2, с. 289]. Майбутнє України залежить від молоді. Україна потребує жіночих і чоловічих зусиль, “які б віддали себе на служіння суспільству (...). Такою є логіка Євангелія, але це також є логіка, завдяки якій зростає цивілізоване суспільство” [2, с. 289].

Під час візантійської літургії у Львові Іван Павло II беатифікував (оголосив блаженними. – *Н.М.*) 29 осіб: 26 українців греко-католиків, одного греко-католика з Мукачівської єпархії, одного російського католика східного обряду і римо-католика. Слід згадати, що Київська Церква у період свого становлення сама проголошувала святих. Серед них княгиню Ольгу, князя Володимира, засновників Печерської лаври Антонія і Теодосія, братів Бориса і Гліба. Вселенська Церква визнала святим мучеником архієпископа Полоцького Йосафата Кунцевича 1643 р. блаженним, а 1867 р. – святим. Завдячуючи Іванові Павлові II вселенське блаженство отримали 13 українців – Пратулинських мучеників, розстріляних російськими військами на Холмщині 1874 р. Беатифікація римським понтифіком мучеників за християнську і національну ідею була не випадковою. Ще в період існування радянської політичної системи Папа співчував українському народові у його терпіннях за Віру і

Церкву. Як геніальний поет і філософ він висловив глибоку й щирю думку: “Україно! Скільки мучеників проходило і проходять Тобою, попід Золоті Ворота, Вкраїно мого подиву” [7, с. 304].

Ці та інші особи завдяки благословенню Папи Івана Павла II стали святими для помісної Української Греко-Католицької Церкви. Їхні імена внесені до церковних календарів, з них написані ікони, біля яких читаються молитви та ставляться свічки.

Беатифікуючи українських мучеників за Христову віру, Папа зупинився на далекоглядній і ґрунтовній пастирській діяльності митрополита Андрея Шептицького, «справа беатифікації якого ведеться і сподіваємось, одного дня побачити його у славі Святих». Понтифік наголосив: «Треба зробити належне посилання на його героїчну апостольську діяльність, щоб зрозуміти по-людському незрозумілу живучість Української Греко-католицької Церкви у темні роки переслідування [9, с. 291].

Папа Римський згадав, що і сам був свідком «апокаліпсису» середини XX ст. Пам'ять про мучеників Христа ніколи не повинна втрачатися, а навпаки, з кожним роком освятати в ореолі християнської слави. Мученицька кров ставатиме «знаком надії для прийдешніх поколінь», адже «вони показали, що любов є сильнішою смерті». Українське мучеництво стало екуменічним, а жертва життєвою наукою для кожного українця. Українські мученики за віру, державу і народ своїм подвижництвом учитимуть усіх заповідям любові. Водночас Папа застеріг, що протягом останніх сторіч у середовищі східного слов'янства нагромадилося багато стереотипів мислення, взаємних образ і нетерпимості. Єдиним порятунком від вериг цього тягара буде взаємне прощення і забуття за нанесені болю душі і серцю людини.

Швидко спливав час найціннішого візиту найбільшого авторитету світу в Україну. Відчувалося, що Божа Благодать запанувала у червневі дні між людьми у нашій державі. Перемагаючи фізичну неміч, Папа Іван Павло II довершував в Україні свій земний подвиг і прощався з Україною. У його прощальному слові, здавалося, до народу промовляв сам Бог: “Дякую тобі, Україно, що оборонила Європу своєю невтомною боротьбою проти загарбницьких орд (...). Хоч болять ще незагоєні жакливі рани, отримані протягом нескінченних років пригноблення, ти, український Народе, з довір'ям дивись у майбутнє (...). Християни, зрештою, знають, що вони є дійсно складовою частиною Української Нації, внаслідок тисячолітньої історії. Але нею вони є сьогодні, насамперед силою хрещення крові, яке вони отримали протягом жакливих переслідувань XX століття (...). Молю Всемогутнього Бога, щоб благословив тебе, український Народе, і щоб зцілив усі твої рани. Його велика любов нехай наповнить твоє серце і нехай провадить тебе у третє тисячоліття християнства до нового майбутнього” [15, с. 312].

Прощаючись з Україною, Папа Іван Павло II висловив їй свій Заповіт: «Українці, в родючу землю ваших традицій заглиблюється коріння вашого майбутнього! Разом зможете його будувати; разом зможете вийти назустріч викликам сучасності, натхненні тими спільними ідеалами, які становлять незглядну спадщину вашої минулої недавньої історії. Спільним є посланництво; нехай же спільним будуть і зусилля всього українського народу!» [15, с. 312].

Папа закликав український народ наполегливо і одностайно знаходити своє істинне коріння, ставати на шлях реформ, дати можливість усім сповідувати власну віру, культуру в рамках національних ідентичностей. Папа бачив Україну майбутнього повноправним членом Європи у рамках союзу від Атлантичного океану до Уральських гір. Церква щоб співпрацювала з державою у служінні культурі, політиці, економіці, сім'ї, щоб усюди поважали основні принципи, від яких залежить доля людини та цивілізації [15, с. 312]. Запорукою українського поступу Папа називав «єдність та злагоду», які є «таємницею миру та умов справжнього й стабільного соціального прогресу. Завдяки цій взаємодії намірів і дій Україна, батьківщина віри та діалогу зможе побачити визнану свою гідність у колі інших Народів» [15, с. 312].

Підсумовуючи духовне та історичне значення візиту Папи Івана Павла II в Україну, відзначимо, що приїзд Святішого став духовним надбанням українського народу, великим кроком на шляху зміцнення нашої національної свідомості. Відправа Святішим Отцем Святої літургії за візантійським обрядом увійшли в нашу історію як великий крок на шляху до зміцнення української державності і кристалізації християнства в Україні.

Завдячуючи візиту Івана Павла II багато народів світу поглибили свої знання про Україну як спадкоємицю Київської Русі і відмовились від отождолення цього слова з Росією. Своім наголосом Понтифік перекреслив зазіхання сусідів на український життєвий і духовний спадок, запропонував Україні духовну і моральну програму, якою українці повинні керуватись у третьому тисячолітті, очищуючись від неволі зла і споживництва, прямуючи до Божої правди. Візит продемонстрував європейський вибір нашої держави. Країни Європейського Союзу, без сумніву, після цього візиту почали уважніше придивлятися до України.

Серед інтелектуальної еліти візит Папи збудив бажання творити відповідні економічні і духовні програми, спрямовані на відчуття європейської приналежності України. Християни різних конфесій в

Україні мали нагоду задуматися над екуменічними проблемами людства, над тим, що їх об'єднує, а не роз'єднує. Візит Понтифіка збагатив український народ певними знаннями правильної і об'єктивної історії, які дають позитивні плоди у нашому сьогоденні.

Література

1. Беатифікація слуг Божих. Мученики за віру // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941),. – черв.–серп.
2. Божа краса врятує світ. Промова Івана Павла II на зустрічі із молоддю (Сихів, 26 червня 2001 р.) // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
3. Вітаю Тебе, Україно. Вітальна промова Івана Павла II в Бориспільському аеропорту 23 червня 2001 р. // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
4. Джерелд Візнер, Єпископ, Президент Конфедерації Канадського Єпископату. Звернення до католиків Канади з нагоди візиту в Україну Святішого отця Івана Павла II, Папи Римського // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
5. “Дякую Вам за Вашу доброту і щирість”. Виступ Івана Павла II на Офіційній церемонії прощання у Львівському аеропорту 27 червня 2001 року // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
6. Іван Павло II. Пам'ять та ідентичність. Бесіди на зламі тисячоліть. – Львів: Літопис, 2005.
7. Калинець Ігор. Попід Золоті Ворота // Світло, 2001. – Ч. 7-8 (940–941). – черв.–серп.
8. Матвієнко Ніна. Мені випала велика честь // День. - 2001. – 27 червня.
9. Основоположні принципи. Виступ Президента України Леоніда Кучми // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
10. Пам'ять про них є благословенням. Проповідь Папи на Візантійській Літургії у Києві // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
11. Плющ Василь. Ультиматуми Москви не допомогли // Літературна Україна. – 2001. – 28 червня.
12. Подія історичного значення // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
13. Постає нова Україна. Вітальне слово Президента України Л.Д. Кучми під час зустрічі в аеропорту “Бориспіль” Глави Держави Ватикан, його Святості Івана Павла II (23 червня 2001 р.) // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
14. Сверстюк Євген. Картина ідеальної людини в оточенні грішників // День. – 2001. – 27 червня.
15. Тільки любов застається. Папа Іван Павло II промовляє в Маріїнському палаці // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.
16. Цимбалістий Василь, ЧСВВ. Стопи Папи Римського позначили українську землю // Світло, 2001. – Ч. 7–8 (940–941). – черв.–серп.

Summary

Nestor Myzak

The visit of John Paul II on the 23-27-th June, 2001 to Ukraine as a way of consolidation and dialogue of European commonwealth

The article concerns the process of John Paul II's visit to Ukraine during the 23–27-th June, 2001 and its spiritual and historical meaning.

УДК 316.334.3

**© Оксана Докаш
м. Чернівці**

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ МІФОТВОРЧОСТІ

У цій статті представлено вивчення соціально-політичної міфології в політичному процесі як виявлення факторних властивостей міфу на підставі конкретного історичного матеріалу і на тривалих відрізках часу. Метою дослідження є всебічне висвітлення особливостей створення та функціонування соціальних міфів у політичному процесі сьогодення в контексті сучасних теоретико-методологічних викладок.

Ключові слова: міф, міфологія, соціальна міфотворчість, політичний процес, політична доктрина

Актуальність цієї проблеми полягає в тому, що комплекс соціально політичних міфів виступає важливим показником стану політичної культури суспільства в цілому. На сучасному етапі важливого